

Skrea kyrka

56.8846, 12.5746

Kyrkan i Skrea hade en föregångare som förmodligen byggdes redan under medeltiden. Denna kyrka förlängdes mot slutet av 1700-talet. Ombyggnaden ledde till en något speciell kyrka – den blev nästan dubbelt så lång, ca 25 meter, med då man behöll bredden gav kyrkan intryck av en korridor.

Midsommardagen 1855 hölls sista gudstjänsten i den gamla kyrka, varefter kyrkan revs. Kyrkan var egentligen i gott skick och nybyggnaden motiverades endast av önskemålet att bereda plats för alla kyrkobesökare. Befolkningen hade ökat till 1 100 personer 1 830 och "trångboddheten" gjorde att Kyrkorådet 1833 beslutade om att bygga en ny kyrka, men man tvekade inför kostanden.

1852 drog man till slut igång processen, med kyrkan i Slöinge som förebild, tillsammans med Tvååkers, Abilds och Ljungbys kyrkor. Kyrkobyggmästare var Anders Johansson från Slätteryd.

Kyrkan som ritades av arkitekten vid Överintendentsämbetet Fredrik Åbom, uppfördes på 1850-talet på samma plats som den gamla kyrkan. Stor del av byggnadsmaterialet utgjordes av den rivna kyrkan. Ny sten togs från Källeberg och Sjöaberg. Virket för bygget flottades ner på Ätran från Västergötland. Bygget gick snabbt – redan efter drygt

ett år var den i stort sett klar. Men den invändiga målningen var klar först 1865.

Vid en omfattande renovering i början av 1900-talet kläddes lanterninen och tornspiran med kopparplåt. Den äldsta av de två klockorna som hänger i tornet är från omkring år 1500.

Tunnvalvet av trä fick under andra halvan av 1800-talet dekormålningar, som senare täcktes över, men som återställdes i början av 190-talet.

För vi träder i kyrkan som genomgick en omfattande renovering som var klar 2015, finner vi i vapenhuset vi förteckningar, så kallad Series Pastorum tillverkade av en omgjord altartavla och som ger oss en förteckning över de präster som tjänstgjort i Skrea ända sedan 1200-talet.

Predikstolen är tillverkad 1856 av träsnidaren Johannes Johansson i Mjöbäck, och han har även skapat altaruppsatsen.

Han är en av tre bildhuggare av samma släkt som dekorerat ett 40-talet kyrkor i Västsverige. Den första, Johannes Andersson föddes redan 1780, och den siste, Carl-Johan Johansson gick ur tiden 1934.

Äldsta inventariet i kyrkan är dopfunten av malm som är från 1587. Men den har en fot som hör till en medeltida dopfunt i kalksten.

Ljusbäraren och det nya dopträdet är tillverkade av Loricks smedja i Vessigebo.

Ikonerna under läktaren som föreställer Jesus välsignar barnen och ömhetens Gudsmoder, är målade av Erland Forsberg.

Visserligen står årtalet 1783 på kyrkokistan, som är gjord i ek med kraftiga beslag, men den är förmodligen betydligt äldre.

Orgeln kom på plats på 1950-talet, och är tillverkad av Fredriksborgs Orgelbyggeri. En kororgel från 1978 är tillverkad av Robert Gustavsson.

Källor:

Webb: Falkenberg's pastorat.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Bok: "Våra kyrkor". Klarkullen AB. ISBN 91-971561-0-8